

הלכה כאבא שאול –

OVERVIEW

א"ר יוחנן said in the name of ר' יב"ל that the הלכה is like אבא שאול regarding a גר שמת that the עבדים are freed, however regarding the קטנים anyone can acquire them. ר' יוחנן accepts this ruling even though it is against תוספות.

אומר רבינו תם דהלכה כרבי יהושע בן לוי לגבי רבי יוחנן¹ –

The ר"ת says the הלכה is like ריב"ל against ר"י and the הלכה is like אבא שאול

כדמוכח בפרק בתרא דמגילה (דף כז,א) דאמר כוותיה דרב פפי² מסתברא –

As is evident in the last פרק of מגילה where the גמרא states it is reasonable to rule like רב פפי -

דאמר רבי יהושע בן לוי בית הכנסת מותר לעשותו בית המדרש –

Since ביהמ"ד states it is permissible to make a ביהכנ"ס into a ביהמ"ד

ואף על גב דרבי יוחנן פליג עליה התם³ דייק מדרבי יהושע בן לוי דהלכה כרב פפי:⁴

And even though ר"י disagrees with ריב"ל, nevertheless the גמרא infers from ריב"ל, who maintains that one can make a ביהמ"ד from a ביהכנ"ס that the ruling is like רב פמי.

SUMMARY

We follow ר"י against ריב"ל.

THINKING IT OVER

Is it possible to refute תוספות proof from מגילה⁵

¹ See the ב' עמוד where ר' יוחנן states that the הלכה is not like אבא שאול; and even though the הלכה is usually like ר"י, nevertheless here where ריב"ל rules otherwise we follow the ruling of ריב"ל.

² ruled there (on כו"ב) that one can make a ביהמ"ד from a ביהכנ"ס, but not the opposite.

3 argue there regarding the meaning of בית גדול (which is mentioned in כה נ"ו; one maintains that it means a בית שמגדלין בו תורה and the other maintains that it refers to a תורה בית שמגדלין בו תורה. The גמרא inferred that it is בית שמגדלין בו תורה since he maintains בית שמגדלין בו תורה (a בית שמגדלין בו תורה) is greater than a בית שמגדלין בו תורה (a בית שמגדלין בו תורה). We can understand from this גמרא that בית שמגדלין בו תורה (a בית שמגדלין בו תורה) maintains that one cannot make a בית שמגדלין בו תורה from a בית שמגדלין בו תורה (a בית שמגדלין בו תורה).

⁴ We can derive from that גמרא that the הלכה is like ר"י against ר"י (everywhere).

⁵ See תפא"י and תוספות חולין צז,א ד"ה אמר רבא (here).